

ی ناسارخ دنوځ آ (ب)

عمج هدعاق ی فن طقاست هدعاق

ملع نوچ، تسا طقاست لصا، [1] تټی قی رط ی ان بم رب هک تسا نیا مه هی افک بحاص فرح لصاح اهن ت و دی آیم ن رد روج تټی قی رط اب میراد امه دحا ب ذک هب ملع ی تقو. تسا ب ذک اهن ی زا ی کی هک میراد [2]. میوش دټبع تم نآ هب می ناوتی م هک دوشی م قی رط امه دحا

دنی امرفی م همادا رد دنوځ آ:

فرصت لاب اهن ی ب عمجل ال تارام ال ضرعات ی ف هدعاق ال ټی ضق وه اذه ل ی ق ام ی ټار ټی ام ټی ضق وه ام ک امه ی ل ک ی ف و ا نی ضرعات تم ل دح ا ی ف دعاسی ال ام ی ف ه ی ل ل ل د ال ذ ا حرط ل ن م ی ل و ا ن ک م ا م عمجل ن ا ن م فرصت ال ی ل ع ټی فر ع ټی فر ق امه دحا و ا عومج م ل ن ا ک ام فر ع ال ه ی ل ع ټی ق با س ل ر و ص ل ی ف ه ټی فر ع ام ک امه ی ف و ا ه نی ع ب امه دحا ی ف

طوقس ټرورض نی تارام ال و ا ټرام ال ل ا حرط اضی ا ک ل ذ ک عمجل ال ی ف ن ا عم نی ب ضرعات ل ن ا ت فر ع د ق و ه عم امه ی ل ک و ا امه دحا ی ف روه ط ل ا ص ا ا ن ا ک ا ذ ا نی دن س ل ی ف و نی ی ع ط ق امه ی دن س ن ا ک ام ی ف نی روه ط ل ا نی ی ن ط

صو ص خ ی ف نی ضرعات تم ل طوقس وه ام ن ا ضرعات ال ټی ضق ن ا ت فر ع د ق و فرصت ی ام ب ټی ح ل ی ل ع امه و ا ق ب ال نی م ک ح ل ن م ه ی ل ا نی د و ی ام ل ک دعاسی ل ی ل د ال ب ک ل ذ ک ا ه ی ل ع امه ی دن س ا ق ب و ا امه دحا ی ف و ا امه ی ف وه عمجل ن ا ک م ن م دارم ل نو ک ی ن ا د ع ب ی ال ف ل ق ن و ا ل ق ع ن م ه ی ل ع ه نی ع ت و ذی نی ح ه موز ل عم ی ل و ا ه ن ا ب م ک ح ل ه ی ف ا نی ال و ا فر ع ه ن ا ک م ا ل ا ک ش ا ال ه ی ل ع و م ا ح ر ا ل ی ل و ا ی ف ټی و ل و ا ل ل ی ب ق ن م ه ټی و ل و ا ن ا ف [3] م ا ل ک ال و ه ی ف

خی ش ی ش ح ب بی ت رت؛ دنوځ آ ی ش ح ب بی ت رت

هب عجار ادتبا خی ش موحرم؛ «اهن ی ب عمجل ال تارام ال ضرعات ی ف هدعاق ال ټی ضق وه اذه» هک دن ت ف گ لوا. دن درک ضوع ار بی ت رت دنوځ آ اما؛ دن درک نایب ار لصا دعب و دن درک شح ب عمج ی هدعاق. تسا طقاست هدعاق

یم طقاست لصا سږ ،تسا طقاست لصا هک می تفگ ام نوچ ؛«دعاقلا ټیضق وه اذه»
دندز رانک روح هچ دینیب ؛تسا عمج ،لصا هک دیوگیم یسک هچ ،دوش

رانک ار ود ره دیاب ،دش ضراعت یتقو ؛«تارامال ضراعت یف دعاقلا ټیضق وه اذه»
نېضراعت مال دحأ یف فرصت لاب اهنیب عمجلال .میریگب ار ود ره هکنیا هن ،میرادگب
«امهیلک یف و»

«عمجلال» هدعاق رب تالاکشا:

۱. هیلع لیلدال

هډوبن روطنم [4]نآ عقاو هک دنیوگب دنه اوخیم ینعی ؛«لیق امم یءارتی ام ټیضق وه امک»
ال :دندومرف مه خیش ؛«هیلع لیلدال ذل حرطال نم یلوأ نکمأ امهم عمجلال نأ نم» تسا
«[5]مدعلا یلع لیلدال لب ،لیلد

فرصتلا یلع ټیفرع ټیفرع امهدحأ واً عومجملا ناک امم فرعل هیلع دعاسی ال امیف»
دعاسم فرع هکییارد ؛«ټقباسلا روصلال یف هتفرع امک امه یف واً هن یعب امهدحأ یف
ره ای یرگی رب فرصت هن یرق امهدحأ ای عومجم هک ډوب دعاسم فرع رگا .میرادن نآ رب یللد ،تسین
تسا طقاست هدعاق و دوریم رانک «نکما امهم عمجلال» ال او تسا یفرع عمج و درادن یلکشم نآ ،ډوب و

۲. نیترامال واهرامال حرط۲

ار ود ره ،مینک یفرع ریغ عمج رگا «نیترامال واهرامال احراط اضیأ کلذلک عمجلال یف نأ عم»
،میاهت شاذگ رانک .

دق و» یعربتل عمجلال عم ینعی ؛«هعم امهیلک واً امهدحأ یف روهطلال ټلاصأ طوقس ټرورض»
[6]یلبق لصف رخآ رد ؛«نئی عطق امه اډنس ناک امیف نیروهطلال نېب ضراعتل نأ تفرع
، دوشیم ضراعت ،تسا ینظ وډ ره هک مه اچنیا ؛«نئی نطن اناک اډل نیدنسلال یف و» دش نایب
،درادن هار هک مه عمج و دنوریم رانک اډنس و دوشیم طقاست لصا

،تسین ضراعتال لصا می تفگ هک مه یفرع عمج .

نای دؤی ام لک صوصخ یف نېضراعت مال طوقس وه امنل ضراعتل ټیضق نأ تفرع دق و»
ءاقب واً امهدحأ یف واً امه یف فرصتی امب ټیجحلل یلع امه ؤاقب ال نېمکحلل نم هیلل
،عمج هن و تسا طقاست هن ؛«لقن واً لقن نم هیلع دعاسی لیلدال ب کلذلک اهیلل امه ډنس

هدعاق یاه هفلؤم نایب:

یفرع ناکما :«نکما امهم»

«افرع هناكم! وه»، هدش عامجا لقن نآ یارب هک؛ «عمجل ناکم! نم دارملا نوکي نأ دعبی الف»
دندومرف خیش هک ینامه.

مازلال: «یلوا»

اما دنیوگ یم «یلوا» ینعی؛ «هنیعت و ذئنیح هموزل عم یلوا هئاب مکحلل هیفانی ال و»
[8] تسای عربت یاه عمج نآ زا، شدوخ [7] نی! اشحاف لیوأت؛ تساموزل، «یلوا» نی! زاروطنم

یلوا مهضعب ماحرالال اولوا

«مالک ال و هیف لاکش! ال هیلع و ماحرالال یلوا یف هیولوالا لیبق نم هتیولوا نإف»

آفرص [9] هللا باتک یف ضعبب یلوا مهضعب ماحرالال اولوا» هفیرش هیآ رد تیولوا ای
تسایرش ت م ک ح لصا یارب، هن ای؛ یرگید لباقم رد تسایندرب ثرا هب تیولوا

۱. عی رشت ت م ک ح

هیآ، دوب مسر، دندربیم ثرا [10] «الو» هب ناشدوخ نیب اهنآ. درادن نآ اب یتافانم عی رشت ت م ک ح
هدش لزان، دوب موسرم ناشدوخ نیب هک یزیچ نتسکش یارب هیآ. دینکشپ ار «الو» هک دش لزان
رد تسایولوا. رییغت نیایارب تسایم ک ح ینعی، دنتسه «یلوا» ماحرالال اولوا! اباب [11] تسای
[12] دنشاب «یلوا» مه ندرب ثرا رد هکنیا هن، رییغت نیایلصا.

۲. بتارم تیولوا نایب

«یلوا ماحرالال ولوا» [13] دنک یم تسرد ار بتارم و تسایتسرد زاب مینزب بتارم هب ار تیولوارگا
دنتسه ثرایلوا ی هبترم رد ینعی، دن:

۱. هچب و ردام و ردپ لوا.

۲. هدج و دج و اهره اوخ و ردارب دعب.

۳. هلاخ و ییاد و همع، ومع دعب.

۴. تسه ماحرالال یلوا زایدعب هلحرم رد، «الو» [14] دوب هک ینامه، تسایلو دعب و.

تسه ردپ رگا ینعی هکنیا هن، دنشاب ثرا بتارم بیترت تیولوا دناوتیم اچنآ رد تیولوا سپ
بیترت رد تیولوا هک دوشیم دراو لاکشا سپ. تسایچنم، تیولوا رد. دربب ثرا تسین بجاو رگید
دشاب مازلا شدوخ هبترم رد هک نیایب درادن یتافانم

ثرا شدوخ هبترم رد مه وا ؛دربیم ن ثرا ردارب هک تسین انعم نی ا هب اما ،تسا «یلوا» ردارب زا ردپ یم،دربب ثرا ردپ هک تسا رتهبّال عف :دیامرف یم نی هیآ .تسا بیترت هب تیولوا نی ا .[15]دربیم «یلوا» یانعم ریغ رد «یلوا» سپ ،دربب ثرا دیابّام تح تسا «یلوا» نوچ و تسا «یلوا» ردپ :دیامرف ماحرال اولوا نیلوا ولو ،تسا هتفر راک هب «یلوا» یانعم ردّاقی قد هکلب .تسا هدشن لامعتسا ن.درب ثرا مکح هب هن ،دروخیم بیترت مکح هب «یلوا» اج نآ اما ،دشابن

تّیببس یانبم و تیقرط یانبم :دراد دوجو انبم ود تارام تیجج ثحب رد [1]

یبهزم یلإ قباسللا ثحبلا یف انرشأ دق :دنیمارف یم انبم ود نی ا نی ا ب رد رفطم موحرم رومأل نم کلذ نإف .فالخل اذه نایبل ثحبلا اذه اندقع دق و ةرامأل یف ةیقیرطلل و ةیببسلل ةجج یه له ةرامأل نأ یف اوفلتخاف نییلوصلأل دنن لدبل و درل و ثحبلا عوضوم اریخأ تعقو یتلا ببس و ا قیرط اهانأ یأ ةیببسلل وحن یلعل ةلوعجم ةجج اهانأ و ا ةیقیرطلل وحن یلعل ةلوعجم

هتباصأ نإف هنن فشکلل عقاولا یلإ طقف ةلصوم نوکتل ةلوعجم اهانأ ا قیرط اهنوک نم دوصقملا و یف فلکملل ردعم فرص نوکت ذئنیح اهانإف هتأطخأ نإ و هل ةزجنم یه و اهب ازجنم نوکی هانإف .عقاولا ةفللخم

ةحلصم تیوقت مواقت اهادؤم یف ةحلصم ثودحل اببس نوکت اهانأ اببس اهنوک نم دوصقملا و .ةرامأل هیلإ تدأ ام قبط یلعل ایرهاظ امکح عراشل ئشنیف إطخلل ریذقت یلعل ةیعاوالا ماکحأل (۳۹ ص ؛ ۲ ج ؛) نایلیعامسا عبط) هقفلل لوصأ ةیقیرطلل وحن یلعل ةذوخأم اهانأ قحلل

ملعل الإ بجوي ال ثیح اسأر ةیججلل ننع نیضراعتملا دحأ طوقس الإ بجوي ال ناک نإ و ضراعتلا [2] هانإف اعقاو ناو نعل ال و نییعت ال ب ناک ثیح هانأ ال رخآل ةیجج ننع عنام کانه نوکی ال ف امهدحأ بذک هادؤم صوصخ یف ةجحب امهنم دحاو نکی مل ابذاک امهنم لک نوک لامتحا و کلذک الإ هبذک ملعی مل ةیججلل یلعل هئاقبل امهدحأب ثلاثل یفن نوکی معن یفخی ال امک الصأ ةججلل یف نییعتلل مدعل باب نم تارامأل ةیجج یلعل ءانب اذه امهب ال کلذل نییعتلل مدع نم هیلعل وه ام یلعل هتیحالص و (۴۳۹ ص ؛) تبیلل لآ عبط) لوصأل ائیافک) ةیقیرطلل

۴۴۱ ص، (تبیلل لآ عبط)لوصلال هیافک [3]

شдох قالطا هب نکما امهم عمجلل هدعاق عقاو [4]

(۲۰ ص ، ۴ ج ، لوصلال دئارف) ص نللا و عامجالا نم هفالخ یلعل لیلدلل لب هیلعل لیلدل ال و [5]

عبط) لوصأل ائیافک .ایعطق اهنم دحاو لک ناک اذإ ام یف دنسلل بسحب ضراعتل نوکی امنإ و [6] (۴۳۹ ص ؛) تبیلل لآ

دnox آموحرملح [7]

یم ناشی.هءءاق نیانایب رد ءء رد تسایسوسط خیشترابع ،ءاتسا مالک رب دهوش هلمج زا [8]
نم برض و هوجلولا نم هجوىلع رءالربءلاب لمعلانكم أنیربءالءءأ لمع یم ناك إف :ءنىامرف
عم نكمى ءلاربءلاب لمعلابءو ،ربءال اءه لمعلانكمى ال رءالربءلاب لمع اءو ،لئوأءال
ءنیرق كانه سئل و ،امهلقرن ىلع عمجم نالوقنم اعیمج نیربءال أنال ،رءالربءلاب لمعلال هب لمعلال
لمعى ال و نكمأ اءا هب لمعنى أن **یغبنف** رءال ىلع هب امهءأ ءءرى ام ال و ،امهءأ ءءص ىلع لءء
(147-148ص ؛ 1ء ؛ هءلل لوصأ ف ءءال) .رءالربءلاب لمعلال ءارطإ بءو هب لمع اءا ءلاربءلاب
تسا نشور ءوب یمزالا هن و ءوب ىبءن رد یغبنى یملك روهظ

بءن رب نشور ءالاء هك تسا هءفر راك هب ىلوا هن و «رىء» یملك زىن روهمج ىبانبا ءرابع رد
ءراء:

یلئالل یلاوع) ءاملعلال ءامءاب هلىطءء و **امهءأ كرت نم رىء** نكمأ امهم نیلئلءلاب لمعلال إف
(۱۳۶ص ؛ ۴ء ؛ ءینئل ءلءلءءال ف ءیزىزلال

۷۵ هىآ ،لافنالا هروس [9]

ىلع رءال إلإءعاصف نیصءش ءأ برق :انه ءارملا و ،ونءلا و برقلا :هلصأ و واولا ءءفب ءالولا [10]
و ،ءرىءال نامض و .قءءال ءالو :قبس امك ءءالء هماسقأ و .ءىءوزال و بسن رىغب ءرلال بءوى هءو
(۱۸۱ ص ، ۸ء ؛ رءنالك - ىشءملا) ءىقشءمءلا ءءملل ءرلش ف ءیهبال ءضورلا) .ءمامإلا

ءارىمب قءأ مهضعب ءبارقلل و مءرألال ووء و هانعم «ضعبب ىلوا مهضعب مءرألال اولوأ و» [11]
نم هلبق امل اءسن كلء راص اولاق و نیرفسءملا ءءامء و نسءلل و سابع نبا نع مهربى نم مهضعب
ص ىبئلال إف ءاءاؤملا ب نوءراوئى اوناك ءقف بابسألال نم كلء رىغ و ءءهالا و ءقاعملا ب ءراوئالا
(۸۶۴ ص ، ۴ء ، نأرقلا رىسءف ف نایبال عمجم) راصنألال و نیرءاهملا نیب ىءا ناك

اورء» :ءاءنالا ءنع عىب ىهىآ اى (۱۸۴ هىآ ،هرقبال هروس) «مكل رىء اوموصء نا و» ىهىآ رىطن [12]
(۹ هىآ ،هءمءال هروس) «نوملءء مءنك نا مكل رىء مكلء عىبال

ءلمء ،نوملءء مءنك نإ مكل رىء اوموصء نأ و :ىللاءء هلوق :ءنىامرف یم هراب نیان رد همالء موءرم
إف مكئلل بوءكملا موصلاب اوءوطء :رم امك -رىءقءال بسءب ىنعملا و ،اءءق باسل ءممء
رىء ىلع رىء هب عوطءالاف ،مكل رىء موصلا و رىء رىءلاب عوطءالا

:ءنىامرف یم هزور بوءو هن و تسا هزور بابءءسا قفاوم هىآ نءل هك ههبش نیان هب ءساف رد هاگ نأ

ننمؤملا مومع نوء نیروءملل باطء ،مكل رىء اوموصء نأ و :هلوق ینءأ ءلمءال نإ لاقى :امبر و
كءءلا نم عنامل رىء موصلا لءف ناءءر اهرهائ إف ءبائءلال و ضرفلاب نیبءاءملا
باصأ ىلع هب بابءءسا و موصلا ناءءر ىلع لمءى و ،بوجلولا نوء بابءءسال **بسانف**
ءاضقلا و راطفإلا ىلع موصلا راءءا مهىلء بءءسفى رفاسملا و ضىرملا نم :ءصءرلا

روهظ ففانى ىء مءءلال نایب ماقم سئل ماقملا نأ و... ،الوأ هىلء لئلءلا مءع :هىلء ءرى و
مءءلا نأ و ءرىءءلال كالم ماقم -اقباس رم امك -ماقملا لب اىبوءو مءءلا نوك ناءءرلا
اولءقاف مكئراب ىلإ اوبوءف» :هلوق فف امك نسءلل و رىءالا و **ءءلصملا نع ولءى ال ءرشملا**
رىء مكلء عىبال اورء و هللا ركء ىلإ اوءساف» :ىللاءء هلوق و ،54 -ءرقبال :مكل رىء مكلء مكسفنأ
لئبس فف نوءءاءء و هلوسر و هللاب نونمؤء» :ىللاءء هلوق و ،9 -ءءمءال «:نوملءء مءنك نإ مكل

كلذ ي ف تايآلا و 11- فصلال «:نوملعت متنك نإ مكل ريخ مكلذ مكسفناً و مكللاومأب هللا
(١٣-١٤ ص، ٢ج، نآرقلا ريسفت ي ف نازيملال) **ةريثك**

تسا هدمآ يشاي ع ريسفت رد [13]

نإ «هللا باتك ي ف ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و»: هللا لوق ي ف ع رفعج ي بأ ن ع قرارز ن ع -86 يلوأ مهنأ: رفعج وبأ لاق م ث -ه ب يلوأ [امحر] هيلإ مهربقأ نأل، **ضعبب نم ثاريملاب يلوأ مهضعب** و هتوخإ نم تيملال يلوأ برقأ مأل س ي ل أ، ه ي ب أ و همأل هتخأ و هوخأ و همأ مهيلإ مهربقأ و، تيملاب (٧٢ ص، ٢ج، يشاي عل ريسفت) هتوخأ

تسا هدمآ نىنچ نىا زىن ريسافت رد

و دلاوالا و دلولا ثاري م نايب[ءاسن هروس] ةروسلا هذه لوأ ي ف هللا اهلزناً ي تالا ةيآلا تنمضت دق و ةيآلا هذه تنمضت و مأل لبق نم تاوخألا و ةوخألا و تاجوزلا و جاوزألا ثاري م نايب اهدعب ي تالا ةيآلا بآلا لبق نم تاوخألا و ةوخألا و مأل و بآلا نم تاوخألا و ةوخألا ثاري م نايب ةروسلا اه ب متخ ي تالا ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و»: هناعبس هلوق نمضت و مأل و بآلا نم تاوخألا و ةوخألا مدع دن ع **وامحر برقأ ناك نم ف ثاريملال قاقحتسا ي ف ببس ي برقلا ينادت نأ*** «هللا باتك ي ف (٢٣٠ ص، ٣ج، نآرقلا ريسفت ي ف نايبال ع م جم) **دعبالا نم ثاريملاب يلوأ ناك ةبارق ىندا**

نم مهضعب ثاري م ب قحأ مهضعب ةبارقلا و ماحرألا ووذ و هانعم «ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و» «ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و» هلوق ي ف و... نيرس فملا ةعامج و نسحل و سابع نبا ن ع مهريغ وأ مهس اذ ناك ءاوس **ثاريملاب يلوأ ناك بسنللا ي ف تيملال يلوأ برقأ ناك نم** نأ يلع ةلالد (٨٦٤-٨٦٥ ص، ٤ج، نآرقلا ريسفت ي ف نايبال ع م جم) ةبصع ي ذ ريغ وأ ةبصع وأ مهس ي ذ ريغ

،ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا يلوأ نو ك ب دارملا و: دىامرف ىم نىنچ زىن ىىابطابط همالع (٢٧٧ ص، ١٦ج، نآرقلا ريسفت ي ف نازيملال) **ثراوتلا ي ف ةيولوالا**

دعبالا عنمي ابسن برقألا نا يلع لدي و: دىامرف ىم نمحرلا بهاوم رد زىن يراوزبس مو حرم ريسفت ي ف نمحرلا بهاوم) هللا باتك ي ف ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و»: ىلاعت هلوق (٣٤٨ ص، ٧ج، نآرقلا

دوب رقتسم هىآ لوزن زالا لبق هك ىمسر نامه ىنعى [14]

ي ف نافع نب نامثع و ع بلاط ي بأ نب يلع فل تخا مل لاق ع هللا دب ع ي بأ ن ع نانس نبا ن ع [15] لاق ف، ضر فم مهس هل سيل هنو ثري ال ةبارق و ذ هل و، **هنو ثري ةبصع هل سيل و تومي -لجرلا** **ضعبب يلوأ مهضعب ماحرألا اولوأ و»: لوقي ىلاعت هللا نأل، هتبارق يوذل هثاري م**: يلع نم دحأ هثري ال و نيملسملال لام تي ب ي ف هثاري م لعجأ: نامثع لاق و «هللا باتك ي ف (٧١ ص، ٢ج، يشاي عل ريسفت) هتبارق